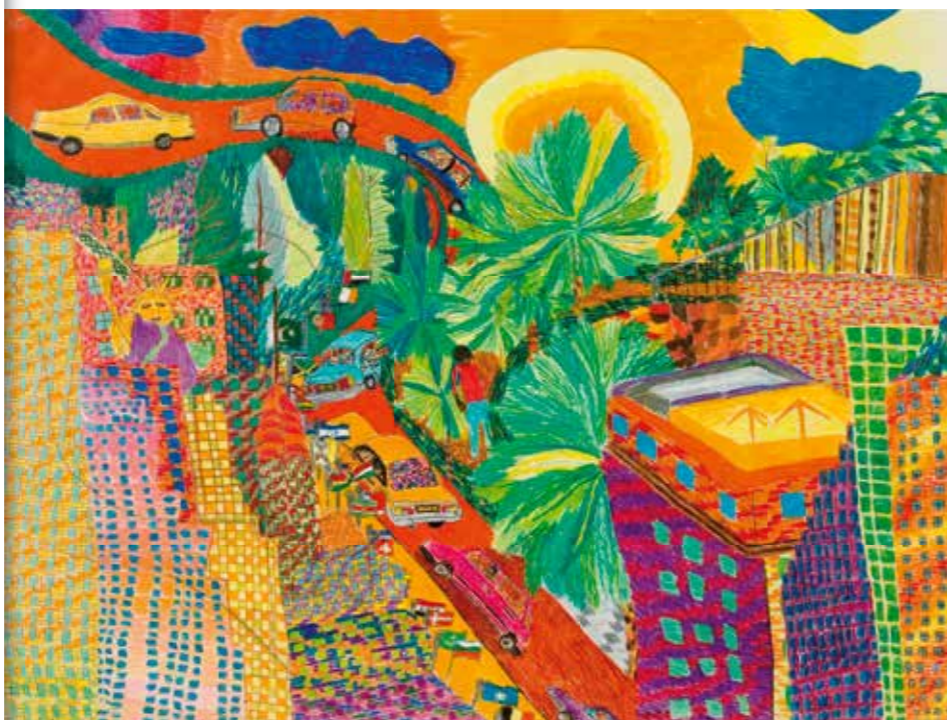
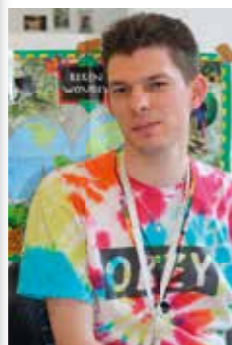

Autisme en kunst

Onlangs opende in Amsterdam het Outsider Art Museum, als onderdeel van de Hermitage. Outsiderkunst - steeds geliefder in de kunstwereld - is gemaakt door mensen zonder reguliere kunstopleiding. Vaak gaat het om kunstenaars met een psychische aandoening of een verstandelijke beperking. In het Outsider Art Museum hangt onder andere werk van Jeroen Pomp en Coen Ringeling, twee kunstenaars met autisme en een verstandelijke beperking. Zij maken hun werk bij de Rotterdamse Herenplaats, een atelier annex galerie van zorgorganisatie Pameijer. Pomp en Ringeling krijgen steeds meer internationale erkenning. Zo heeft Pomp inmiddels een agent in New York en stond Ringeling vorig jaar op de shortlist voor de Eward, een belangrijke Europese kunstprijs voor mensen met een verstandelijke beperking.

JEROEN: 'DIT IS NEW YORK, MET HET VRIJHEIDSBELD, DE BRUG EN DE WOLKENKRABBERS. OOK HEB IK ER PALMBOMEN OP GETEKEND OMDAT DAT MIJN FAVORIETE BOOMSOORT IS.'

Jeroen Pomp (31):

'Nu ben ik beleefd, behulpzaam en happy'

'Mijn beroep is gedetailleerd tekenen. Daarnaast leer ik Amerikaans-Engels want over 11 jaar ga ik weer naar New York - net als in 2007 toen mijn werk daar op een belangrijke kunstbeurs hing. Toen mijn moeder op die beurs een tekening van mij zag hangen,

begon zij te huilen van blijdschap. Mijn vader moest haar troosten.

In 2027 ga ik terug naar die grote winkel in New York waar ze heel veel boeken hebben over planten en dieren. Die verzamel ik. Ik heb bijvoorbeeld boeken over *tropical birds*, *exotic animals*, *Amazon animals*, *rainforest birds* en *jungle birds*. Die zijn bijna te mooi om naar te kijken, maar ze inspireren mij echt.

Vaak ga ik iets natekenen om te oefenen, bijvoorbeeld de structuur van vachtharen. Ik kan zelfs de schubben van slangen tekenen, dat zijn van die boogjes. Soms zijn het echt van die pielerige schubbetjes. Ik houd erg van precies werken. Ik heb daar ook een paar woorden voor verzonnen. *Priegelen* is gewoon klein werken. *Prielen* zit tussen heel klein en gewoon klein werken in. En *Pielen* is héél klein werken.

'Ik houd erg van kleuren'

Tot voor kort maakte ik altijd enkele stuks kunstwerken, maar op dit moment werk ik voor het eerst aan een serie van 10 verschillende tekeningen. Op 5 van hen staan bekende Nederlanders, 7 verschillende per tekening. Altijd links onder. Bijvoorbeeld Boudewijn de

Groot, Angela Groothuizen en Linda de Mol. Ik werk nu aan een tekening waarop ook veel fruit staat met gezichten. Ik houd vooral van alle citrusvruchten. Ik heb geen voorkeur, want ze hebben allemaal mijn favoriete kleuren.

Ik houd erg van kleuren, bijvoorbeeld van de 4 verschillende kleuren oranje die sinaasappels kunnen hebben. Ik heb ook 16 zelf geregen kettingen met kralen in alle kleuren. Elke dag draag ik een andere.

Coen Ringeling (24):

'Mijn passie is surrealisme'

'Ik ben een outsider-kunstenaar want soms voel ik wel dat ik uniek of anders ben dan de mensen om mij heen. Als kind was ik bijvoorbeeld heel erg moeilijk met eten, maar nu eet ik veel meer verschillende dingen. Outsider-kunst is voor mij een stroming van mensen met een achtergrond als ik, die ondanks alles unieker zijn en die goed kunnen uitbeelden wat hun passies zijn en wat hun kijk is op de wereld. Mijn passie is surrealisme.

Ik haal mijn inspiratie uit strips, games - vooral Super Mario Galaxy - en boeken. De inspiratiebron voor de tekening waar ik op dit moment aan werk, is de poster van het Rotterdamse Metropolisfestival. Daarop zie je veel gras. Ik heb nu van die Amerikaanse huisjes getekend met strakke grasveldjes ervoor. Op één van die veldjes komt een slang uit de aarde naar boven. Die is vriendelijk hoor, maar niet altijd even snugger. De titel van dit werk is *Insational Town*, daarin zitten de woorden *sensational* en *insane*.

'Aan elke tekening heb ik herinneringen'

In mijn tekeningen zie je een wereld van bovenaf. Dat geeft een mooi ruimtelijk effect en ik kan ook meer van de omgeving laten zien. Vaak teken ik ook sterrenstelsels. Ik houd niet speciaal van het heelal, maar wel van de fictie van de ruimte. In de galerie van De Herenplaats hangt op dit moment bijvoorbeeld *Interplanetary Warzone*. Hieraan heb ik één jaar gewerkt, van februari 2015 tot februari 2016. Een lavaplaneet is de lichtbron en zorgt tegelijkertijd voor alle schaduw. Er rijdt een trein dwars door de tekening die van een andere planeet komt en weer verdwijnt door een wormgat van tijd en ruimte. Niemand weet waar zijn reis is begonnen.

Als een tekening van mij wordt verkocht, dan voelt dat als een eer, maar ik vind het ook moeilijk want ik heb er altijd veel herinneringen aan. Het nieuwe museum in Amsterdam heeft onder andere *The Peak-topped Kingdom* van mij gekocht. Helemaal bovenaan op die

Op één dag na, dan draag ik er geen. Op die dag denk ik aan ketting nummer 7 die kapot is gegaan. Dat was een hele mooie, met grote zware kralen.

In augustus ben ik al 14 jaar bij de Herenplaats. Als ik 37 ben is dat al 20 jaar. Hoe bijzonder vind je dat? Ik ben een vrolijk persoon - mijn agressieve kant heb ik lang geleden achter mij gelaten. Nu ben ik ondersteunend, beleefd, behulpzaam en *happy*.'

tekening staat een Griekse tempel. Om daar te komen moet je langs een aantal *challenges*, net als in een game. Zo is er de middeleeuwse stad die wordt aangevallen door reuzen en een moeras waar inboorlingen - dat bedoel ik overigens niet verkeerd - wonen in hutjes. 4 jaar geleden zat ik nog op het Auriscollege waar ik het vak beelden de vorming volgde. Ik was daar heel goed in en toen mocht ik naar een speciale klas. Met die klas ging ik op excursie bij de Herenplaats waar ik stage kon gaan doen. Nu ben ik hier vast. Ik kom elke dag rond 9 uur op de zaak en dan ga ik eerst stripboekjes lezen om bij te komen. Daarna ga ik aan de slag.'

COEN: 'HELEMAAL BOVENAAN STAAT EEN GRIEKSE TEMPEL. OM DAAR TE KOMEN MOET JE LANGS EEN AANTAL CHALLENGES, NET ALS IN EEN GAME.'

